

LÄÄKETIETEELLINEN KELPOISUUSTODISTUS JA SIIHEN LIITTYVÄT TARKASTUKSET

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain (1242/2005) 43 - 49§ nojalla. Tämä ilmailumääräys tulee voimaan 15.6.2007 ja kumoaa ilmailumääräyksen PEL M4-1 Muutos 10 23.3.2001.

1 MÄÄRITELMIÄ

Myöntäminen: Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäminen hakijalle ensimmäistä kertaa (Initial).

Uusiminen: Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen vanhennuttua tehtävä hallinnollinen toimenpide, jolla tiettyjen vaatimusten täyttämisen jälkeen uusitaan

Voimassaolon jatkaminen: Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassa ollessa tehtävä hallinnollinen toimenpide, jolla lupakirjan haltijan sallitaan tiettyjen vaatimusten täyttämisen jälkeen käyttää kelpoisuustodistuksen mukaisia oikeuksia uudistetussa todistuksessa määrätyn lisäajan.

2 SOVELTAMINEN

Tätä ilmailumääräystä sovelletaan sekä yhteiseurooppalaisten JAR-FCL 3:n vaatimusten että suomalaisten kansallisten vaatimusten mukaisten lääketieteellisten kelpoisuustodistusten myöntämiseen.

3 LÄÄKETIETEELLINEN KELPOISUUS

3.1 Hakijan terveydentila ja lääkärintarkastus

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan on oltava psyykkisesti ja fyysisesti kykenevä käyttämään turvallisesti kyseisen lupakirjan mukaisia oikeuksia.

Saadakseen lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen hakijan on käytävä ilmailulääkärin tarkastuksessa ja on täytettävä ao. lupakirjaa koskevat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset siten, kuin siitä on JAR-FCL 3 Lääketieteellisissä kelpoisuusvaatimuksissa ja jäljempänä tässä määräyksessä erikseen tarkemmin määrätty. Tarkastavan lääkärin on toimitettava hakijan lääketieteellistä kelpoisuustodistusta koskeva hakemus lääkärinlausuntoineen Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikölle (*Aeromedical Section, AMS*).

3.2 Lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Medical Certificate)

Voidakseen hakea lupakirjaa tai käyttää sen mukaisia oikeuksia lupakirjan hakijalla tai haltijalla on oltava voimassaoleva JAR-FCL -vaatimusten tai kansallisten ilmailumääräysten ao. lupakirjaa varten edellyttämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus (*Medical Certificate*).

Lupakirjan hakijalla tai haltijalla voi olla kerrallaan vain yksi luokan 1 tai 2 lääketieteellinen kelpoisuustodistus. Lisäksi hänellä voi olla samanaikaisesti lennonjohtajan tai harrasteilmailijan lääketieteellinen kelpoisuustodistus. Lääketieteellistä kelpoisuustodistusta ja sen myöntämistä sekä lääkärintarkastuksia ja lääketieteellistä kelpoisuutta koskevat tarkemmat vaatimukset on annettu JAR-FCL 3:ssa.

Lennonjohtajan- ja harrasteilmailijan lupakirjoihin vaadittavien lääketieteellisten kelpoisuustodistusten ja lääkärintarkastusten osalta tässä ilmailumääräyksessä on annettu eräitä poikkeuksia JAR-FCL 3:n vaatimuksiin.

Suomessa myönnettävät lääketieteelliset kelpoisuustodistukset ovat seuraavat:

- Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 1 (JAR-FCL Medical Certificate Class 1)
- Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 2 (JAR-FCL Medical Certificate Class 2)
- Lennonjohtajan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Kansallinen luokka 3)
- Harrasteilmailijan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Kansallinen luokka 4).

3.3 Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäminen

Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikkö (*AMS*) myöntää JAR-FCL 3:ssa ja ilmailumääräyksissä asetetut lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset täyttävälle hakijalle lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen suomalaisen Ilmailulääketieteellisen keskuksen (*Aeromedical Centre, AMC*) tai valtuutetun ilmailulääkärin (*Autho-*

ried Medical Examiner, AME) antaman lääkärintuustannon (Medical Examination Report) perusteella.

Huom! Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen luokan 2 osalta muissa JAA -valtioissa lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämistä, uusimista tai voimassaolon jatkamista koskeva käytäntö voi olla erilainen. (ks. JAR-FCL 3.100 (b) ja (c)).

Mikäli hakija ei täytä lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia, hakemuksen hylkäämistä ilmoitetaan hänelle kirjallisesti. Myönnetty lääketieteellinen kelpoisuustodistus voidaan peruuttaa tai siihen asettaa rajoituksia, mikäli todetaan, ettei todistuksen haltija enää täytä lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia.

Mikäli hakija ei täysin täytä JAR-FCL 3:ssa asetettuja lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia, voi Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikön (AMS) tai ilmailulääketieteen asiantuntijaryhmän suorittaman JAR-FCL 3 -vaatimuksissa tarkemmin määritellyn arvioinnin perusteella olla mahdollista myöntää hakijalle lääketieteellinen kelpoisuustodistus todistukseen merkityin rajoituksin ja ehdoin.

3.4 Lääketieteellisen kelpoisuuden heikkeneminen

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltija ei saa käyttää lupakirjan eikä siihen liittyvän kelpuutuksen tai valtuutuksen tai hyväksynnän mukaisia oikeuksia silloin, kun hän tietää lääketieteellisen kelpoisuutensa heikentyneen niin, että se saattaisi estää häntä turvallisesti käyttämästä näitä oikeuksia.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltija ei saa käyttää resepti- tai käsikauppalääkkeitä eikä saada muuta hoitoa, ellei hän ole täysin varma siitä, että kyseinen lääke tai muu hoito ei heikennä hänen kykyään suorittaa tehtäväänsä turvallisesti. Jos asiasta on epävarmuutta, on kysyttävä neuvoa valtuutetulta ilmailulääkäriltä (AME), ilmailulääketieteelliseltä keskukselta (AMC) tai Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksiköltä (AMS). Tarkempia ohjeita annetaan JAR-FCL 3:n kohdassa IEM FCL 3.040 sekä ilmailutiedotuksessa PEL T4-3.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan on ilman tarpeetonta viivytystä pyydyttävä ohjeet valtuutetulta ilmailulääkäriltä (AME), ilmailulääketieteelliseltä keskukselta (AMC) tai Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksiköltä (AMS), jos hän saa tietää:

- joutuvansa yli 12 tuntia kestävään sairaala- tai poliklinikkahoitoon;
- joutuvansa leikkaukseen tai muuhun invasiiviseen (elimistön sisälle ulottuvaan) toimenpiteeseen;

- joutuvansa käyttämään säännöllisesti lääkkeitä; tai

- tarvitsevansa säännöllisesti silmälaseja tai piilolinsejä.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan, joka:

- a) loukkaantuu siten, ettei hän kykene toimimaan ohjaamomiehistön jäsenenä; tai
- b) sairastuu siten, että hän on 21 päivän ajan tai sitä pidempään estynyt toimimasta ohjaamomiehistön jäsenenä; tai
- c) on raskaana,

on ilmoitettava vammasta tai raskaudesta kirjallisesti Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikölle (AMS) tai valtuutetulle ilmailulääkärille (AME), joka välittää tiedon Ilmailulääketieteen yksikölle; sairaudesta on ilmoitettava silloin, kun se on kestänyt yli 21 päivää.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon katsotaan väliaikaisesti päättyvän, kun vamma on saatu, raskaus todettu tai sairaus kestänyt edellä mainitun ajan.

Vamman tai sairauden ollessa kyseessä valtuutettu ilmailulääkäri (AME) palauttaa lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimaan Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikön kanssa neuvoteltuaan, kun valtuutettu ilmailulääkäri (AME) on arvioinut haltijan Ilmailulääketieteen yksikön (AMS) määräämällä tavalla ja hänet on todettu kelpaavaksi toimimaan ohjaamomiehistön jäsenenä, tai kun Ilmailulääketieteen yksikkö (AMS) on asianmukaisesti katsominsa ehdoin vapauttanut haltijan lääkärintarkastuksen vaatimuksesta.

Raskauden ollessa kyseessä kelpoisuustodistuksen voi palauttaa voimaan Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikkö (AMS) tai valtuutettu ilmailulääkäri (AME) neuvoteltuaan Ilmailulääketieteen yksikön kanssa. Lääketieteellinen kelpoisuustodistus palautetaan voimaan sellaiseksi ajaksi ja sellaisin ehdoin, jotka katsotaan asianmukaisiksi (ks. JAR-FCL 3.195(c) ja 3.315(c)). Todistus tulee joka tapauksessa uudelleen voimaan sen jälkeen, kun valtuutettu ilmailulääkäri (AME) on raskauden päätyttyä arvioinut haltijan Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikön (AMS) määräämällä tavalla ja hänet on todettu kelpaavaksi jatkamaan toimintaa ohjaamomiehistön jäsenenä.

Jos valtuutettu ilmailulääkäri (AME) arvioi, että raskaana olevan luokan 1 kelpoisuustodistuksen haltijan todistus voidaan pitää voimassa, kelpoisuus on rajoitettava toimintaan usean ohjaajan miehistössä (luokka 1 'OML'). Valtuutettu ilmailulääkäri (AME) voi poistaa OML -rajoituksen raskauden päätyttyä arvioituaan kelpoisuustodistuksen haltijan. Rajoituksen poistosta on ilmoitettava Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikölle (AMS).

4 ILMAILULÄÄKÄRIN TARKASTUSTEN SUORITTAMINEN

4.1 Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 1 (liikenne- ja ansiolentäjät)

Luokan 1 lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen hakijan on käytävä ensimmäisessä lääkärintarkastuksessa (*Initial examination*) lupakirjan myöntäjävaltiossa (ks. JAR-FCL 1.065, 2.065 ja 3.065).

Tarkastus voidaan suorittaa JAR-FCL:n vaatimusten mukaisesti hyväksytyssä ilmailulääketieteellisessä keskuksessa (AMC).

Kelpoisuustodistuksen uusimiseksi tai voimassaolon jatkamiseksi vaadittavat tarkastukset voi tehdä JAR-FCL 3:n vaatimusten mukaisesti hyväksytty ilmailulääketieteellinen keskus (AMC) tai luokan 1 tarkastuksiin valtuutettu ilmailulääkäri (*Authorised Medical Examiner Class 1, AME 1*).

4.2 Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 2 (yksityislentäjät)

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen luokan 2 hakijan on käytävä ensimmäisessä lääkärintarkastuksessa (*Initial examination*) lupakirjan myöntäjävaltiossa (JAR-FCL 1.065, 2.065 ja 3.065).

Tarkastuksen voi suorittaa JAR-FCL 3:n vaatimusten mukaisesti hyväksytty ilmailulääketieteellinen keskus (AMC) tai valtuutettu ilmailulääkäri (AME).

Tarkastuksen lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen uusimista tai voimassaolon jatkamista varten voi suorittaa ilmailulääketieteellinen keskus (AMC) tai luokan 1 tai 2 tarkastuksiin valtuutettu ilmailulääkäri (AME 1 tai AME 2).

Mikäli hakijalla on tai hän hakee mittarilentokelpuutusta, tulee kuuloaistin osalta tarkastuksessa noudattaa luokan 1 lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia. Hakijan mittarilentokelpuutuksesta tulee tehdä merkintä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen hakemukseen.

4.3 Lennonjohtajan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Luokka 3, lennonjohtajat ja lennontiedottajat)

Lennonjohtajan lupakirjan tai lennontiedottajan kelpoisuustodistuksen hakijalla ja haltijalla on oltava voimassa oleva

- Lääketieteellinen kelpoisuustodistus luokka 1, tai
- Lennonjohtajan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (luokka 3).

Lennonjohtajan lääketieteelliseen kelpoisuustodistukseen sovelletaan muutoin JAR-FCL 3:n luokan 1 lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia paitsi, että fyysisen kunnon vaatimuksena voidaan soveltaa ICAO:n Annex 1:n luokan 3 vaatimusta ja lennonjohtajan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaoloaika (vaadittava lääkärintarkastusten väli) on pidempi.

Lääkärintarkastukset lennonjohtajan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämistä, uusimista tai voimassaolon jatkamista varten voi suorittaa ilmailulääketieteellinen keskus (AMC) tai luokan 1 tai 2 tarkastuksiin valtuutettu ilmailulääkäri (AME 1 tai AME 2).

4.4 Harrasteilmailijan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Luokka 4, purje-, moottoripurje-, ultrakevyt-, autogiro- ja kuumailmapallolentäjät)

Purjelentäjän, moottoripurjelentäjän, ultrakevytlentäjän, autogiroilentäjän ja kuumailmapallolentäjän lupakirjan hakijalla ja haltijalla on oltava voimassa oleva

- Lääketieteellinen kelpoisuustodistus luokka 1 tai 2, tai
- Harrasteilmailijan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (luokka 4).

Harrasteilmailijan lääketieteelliseen kelpoisuustodistukseen sovelletaan muutoin JAR-FCL 3:n luokan 2 lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen mukaisia lääketieteellisiä kelpoisuusvaatimuksia paitsi, että harrasteilmailijan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaoloaika (vaadittava lääkärintarkastusten väli) on pidempi.

Lääkärintarkastukset harrasteilmailijan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämistä, uusimista tai voimassaolon jatkamista varten voi suorittaa ilmailulääketieteellinen keskus (AMC) tai luokan 1 tai 2 tarkastuksiin valtuutettu ilmailulääkäri (AME 1 tai AME 2).

5 LÄÄKETIETEELLISTEN KELPOISUUSTODISTUSTEN VOIMASSAOLOAIKA JA SEN JATKAMINEN

5.1 Lääketieteellisen kelpoisuustodistusten voimassaoloajat

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaoloaika määräytyy ensimmäisen lääkärintarkastuksen päivämäärästä alkaen:

- Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 1** on voimassa 12 kuukautta; to-

distuksen haltijan täytettyä 60 vuotta voimassaoloaika on kuitenkin vain 6 kuukautta. Yhden ohjaajan kaupallisessa lentotoiminnassa kuljetettaessa matkustajia luokan 1 lääketieteellinen kelpoisuustodistus on voimassa 6 kuukautta todistuksen haltijan täytettyä 40 vuotta.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen luokan 1 voimassaolon päätyttyä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolo jatkuu luokan 2 kelpoisuutena siten, ettei kelpoisuustodistuksen voimassaoloaika ylitä kohdassa b) annettuja jaksoja. Molempien luokkien voimassaolot on merkitty lääketieteelliseen kelpoisuustodistukseen.

- b) **Lääketieteellinen kelpoisuustodistus Luokka 2** on voimassa 60 kuukautta, kunnes todistuksen haltija on täyttänyt 40 vuotta; sen jälkeen voimassaoloaika on 24 kuukautta, kunnes todistuksen haltija on täyttänyt 50 vuotta; sen jälkeen voimassaoloaika on 12 kuukautta.
- c) **Lennonjohtajan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Luokka 3)** on voimassa 24 kuukautta; todistuksen haltijan täytettyä 40 vuotta voimassaoloaika on kuitenkin vain 12 kuukautta.
- d) **Harrasteilmailijan lääketieteellinen kelpoisuustodistus (Luokka 4)** on voimassa 60 kuukautta; todistuksen haltijan täytettyä 50 vuotta voimassaoloaika on kuitenkin vain 36 kuukautta.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon päättymispäivämäärä lasketaan kohtien a) - d) perusteella; kuitenkin niin, että kelpuutuksen haltijan edellä kohdissa a) - d) mainitun syntymäpäivän jälkeen kelpoisuustodistuksen voimassaoloaika on enintään kyseisissä kohdissa mainitut kuukaudet ao. syntymäpäivästä lukien.

5.2 Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon jatkaminen

Jos lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon jatkamiseksi vaadittava lääkärintarkastus tehdään enintään 45 päivää ennen voimassaolon päättymispäivää, uusi lääketieteellinen kelpoisuustodistus on voimassa kohdissa 5.1.a) - d) määrätyn ajan edellisen todistuksen voimassaolon päättymispäivästä lukien.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon jatkamiseksi hakijan on täytettävä samat vaatimukset kuin ensimmäisen kelpoisuustodistuksen myöntämiselle on asetettu, ellei JAR-FCL 3:ssa erikseen toisin mainita.

5.3 Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen uusiminen

Jos lääkärintarkastus suoritetaan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolon päättymisen jälkeen, uusi voimassaolon päättymispäivämäärä lasketaan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen uusimiseksi tehtävän lääkärintarkastuksen päivämäärästä lukien.

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen uusimiseksi hakijan on täytettävä samat vaatimukset kuin ensimmäisen kelpoisuustodistuksen myöntämiselle on asetettu, ellei JAR-FCL 3:ssa erikseen toisin mainita.

5.4 Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen uusiminen ja voimassaolon jatkaminen muussa JAA-valtiossa kuin Suomessa

Mikäli Ilmailuhallinnon myöntämän JAR-FCL -lupakirjan haltija käy lääketieteellisen kelpoisuustodistuksensa voimassaolon jatkamiseen tai uusimiseen vaadittavassa lääkärintarkastuksessa muussa JAA:n täysjäsenvaltiossa (jonka menettelytavat JAA on menetelmien standardisoinnista koskevan tarkastuksen perusteella hyväksynyt, *ns. Mutual recognition*) kuin Suomessa, tulee hänen varmistua siitä, että kyseinen ulkomainen AME, AMC tai AMS toimittaa Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikölle oikeaksi todistetun jäljennöksen lääkärintarkastuksesta (*Medical Examination Report*) sekä voimassa olevasta lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta (*Medical Certificate*) tai mahdollisesta kielteisestä päätöksestä (*Notification of Denial*).

(Osoite: Finnish Civil Aviation Authority - AMS,

PO. Box 186, FIN 01531 Vantaa, Finland)

5.5 Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaoloajan lyhentäminen

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaoloaikaa voidaan Ilmailuhallinnon päätöksellä lyhentää, jos siihen on lääketieteellistä syytä.

5.6 Lisätutkimukset

Jos Ilmailuhallinnolla on perusteltu syy epäillä lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen haltijan terveydentilan säilymistä vaatimukset täyttävänä, Ilmailuhallinnon Ilmailulääketieteen yksikkö (AMS) voi vaatia todistuksen haltijalle tehtäväksi lisätarkastuksia, tutkimuksia tai kokeita. Näitä koskevat lausunnot on toimitettava ilmailulääketieteen yksikölle (AMS).

6 LÄÄKETIETEELLISTÄ KELPOISUUTTA KOSKEVAT TARKEMMAT MÄÄRÄYKSET

Läketieteellistä kelpoisuutta koskevat tarkemmat yksityiskohtaiset vaatimukset ja määräykset on annettu JAR-FCL 3 Läaketie-

teellisissä kelpoisuusvaatimuksien Osassa 1 ja sen liitteissä. Erilaisten läketieteellisten tapausten arviointiin ja tulkintaan tarvittavia ohjeita on annettu JAR-FCL 3:n osan 2 ohjemateriaalissa ja JAA:n Ilmailuläketieteen käsikirjassa (*JAA Medical Manual*).
